

Wstęp

Niniejszy cykl wywiadów pt: „Mieszkańcy Euroregionu Nysa” jest wynikiem rozmów z Czechami i Polakami, których miałam przyjemność spotkać podczas Wolontariatu Europejskiego, który odbywałam w Libercu. Organizacja, w której pracowałam – Libercká občanská společnost o.s. od początku swojego istnienia, tj. od 2003 roku, jako jeden ze swoich głównych celów wskazuje pozbywanie się granic mentalnych, które wciąż istnieją w naszych głowach i mają wielką siłę oddziaływania.

Rozmowy są polemiką na temat (nie)znajomości swojego bliskiego sąsiada, a czasami nawet niechęci do przekroczenia bliskiej granicy fizycznej, która, zdominowana przez tę mentalną, przekonuje, że „tam” już wszystko znamy i po drugiej stronie niewiele nas może zaskoczyć czy zaciekawić. Historie moich rozmówców pokazują możliwe i ciekawe drogi prowadzące do poznania „sąsiada tuż zza miedzy”, który często okazuje się mieć z nami więcej wspólnego niż wcześniej zakładaliśmy.

Bohaterowie cyklu różnią się między sobą nie tylko ze względu na wiek czy dziedzinę w której się specjalizują, ale co ważne dla tego miniprojektu, posiadają odmienne poglądy na temat polsko-czeskich relacji i znaczenia granic. Część z rozmówców była również włączona w realizację projektów lub akcji w ERN. Wszyscy natomiast przedstawiają różnorodne doświadczenia dotyczące kontaktu z Polakami bądź Czechami, potwierdzając, że trudno stworzyć jeden obraz innego narodu.

Tematyka wywiadów jest zróżnicowana, wskazuje na osobiste doświadczenia rozmówców i na ich własne spostrzeżenia, chociaż zawsze krąży wokół pewnych „słów kluczy”. Dyskusje dotyczyły również zasłyszanych w obu państwach stereotypów – bo jeśli nie polemizować na ich temat z mieszkańcami terenu pogranicza, gdzie stereotypy mają specyficzny wydźwięk, to z kim innym?

Wynikiem rozmów jest swoista mozaika pogranicza ERN, stworzona z różnych twarzy mieszkańców i ich głosów, wskazujących na mniej lub bardziej problematyczne w tym obszarze zagadnienia. Wierzę, że to zwykli mieszkańcy tworzą i zmieniają Euroregion, a także wpływają na kształt naszych obustronnych relacji, nie tylko na tym obszarze. Ponadto ukazują możliwości jakich dostarczają otwarte granice i to, że chcieć – to móc.

Słowa klucze: polsko-czeskie relacje, Euroregion Nysa (ERN), sąsiedztwo, współpraca przygraniczna, granica (mentalna, fizyczna)